

Sayın Başkan, Değerli Meclis Üyeleri, Basınımızın değerli temsilcileri Hepinizi şahsım ve yönetim kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bugün yeni dönemin ilk meclis toplantısını gerçekleştiriyoruz. Geçtiğimiz ay oldukça yoğun bir şekilde çalışarak, demokratik bir ortamda, kardeşçe, ASO'nun bugüne kadarki etik kurallarına uygun olarak seçimlerimizi gerçekleştirdik. Ankaralı sanayicilerimizin, sizlerin beni yeniden bu göreve layık görmesi beni onurlandırdı. Şundan emin olabilirsiniz ki, bizlere verilen her oy borç senedine atılmış imzadır. Yeni dönemde yönetim kurulu olarak inşallah elimizden geldiğince Ankaralı sanayicilerimizin menfaati için çalışmaya, sanayinin önünü açmaya, ülkemizin müreffeh yarınlara ulaşması için var gücümüzle çabalamaya devam edeceğiz. Sizlerin güveni ve desteği ile güzel işler yapacağımıza inanıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bugünkü konuşmamda öncelikle Türkiye ekonomisine ilişkin güncel durumu değerlendirdikten sonra, Türkiye'nin gerçek gündemi olan sanayiye ilişkin görüşlerimi sizlerle paylaşacağım. Zira Türkiye gibi hareketliliğin eksik olmadığı bir ülkede, sürekli güncel gelişmelerle meşgul olmak gerçek gündemi kaçırmamıza neden olabilmektedir. Türkiye'nin gerçek gündemi olduğunu düşündüğüm yenilikçilik, sanayi 4.0, üretim konularını her zaman gündemde tutmamız gerekiyor. Ülke olarak üretmediğimiz sürece gerçek anlamda refah seviyemizi artırmamız mümkün görünmemektedir. Bunun için de üretimin merkezinde yer alan sanayicilerin vizyoner, öngörülü, yenilikçi, dünyayı okuyan ve takip eden bir yapıda olması gerekmektedir. Bu çerçevede her konuşmamda size olabildiğince farklı perspektifler sunmaya gayret edeceğim. Hepinizin gördüğü üzere son dönemde kurlarda ciddi bir yükselme ve aynı zamanda hareketlilik söz konusuydu. Kredi derecelendirme kuruluşlarından Moodys ve S&P'nin not indirimleri yetmezmiş gibi bir de yayınladıkları raporlar ile abartılı kaygılarını dile getirmeleri, küresel riskler ile birleştiğinde Türkiye'yi yüksek derecede riskli bir ülke konumuna sokmuştur. Gelişme yolundaki ekonomiler içerisinde Türkiye yeniden riskli gösterilmeye çalışılmıştır. Bu noktada öncelikle sorgulamamız gereken nokta, söz konusu değerlendirmeler ne derece objektif ve tarafsızdır? Maalesef söz konusu değerlendirmelerin objektif yönleri sınırlı görünmektedir. 24 Haziran öncesinde sanki Türkiye ekonomisinin kısa vadeli, çok önemli bir sorunla karşı karşıyaymış gibi hava estirilmesini doğru bulmuyorum. Ekonomimizin bir takım sorunları var, bunu hepimiz kabul ediyoruz. Ancak kurdaki son oynaklık ve yükselişi, Türk Lirasının diğer gelişmekte olan para birimlerine kıyasla negatif ayrışmasını bu sorunlar ile açıklamamız mümkün değildir. Aynı zamanda dikkatinizi çekmek istediğim bir nokta da bu sorunlar dün ortaya çıkmış ya da erken seçim kararından sonra gerçekleşmiş sorunlar değildir. Türkiye olarak uzun zamandır bu ekonomik

sorunlar ile boğuşuyoruz. Hal böyleyken bir anda, sanki bu sorunlar bugün ortaya çıkmış gibi bir hava estirilmesinin iyi niyetli olmadığı kanaatindeyim. Merkez Bankasının geç kalmış faiz artırımına bağlı olarak %16,5 düzeyine yükselen faiz ve devamında bu hafta içinde politika faizine ilişkin sadeleşme hamlesi sonrasında dolar kuru 4.60'ın altına gerilemiştir. Burada sorulması gereken neden Merkez Bankası müdahalesinde bu kadar geç kalmıştır? Hiç kuşkusuz bu süreçte tek başına Merkez Bankasını sorumlu tutamayız, sorun kurumsal değil sistemsel bir sorundur. Tüm küresel oyuncular Merkez Bankası'nın çok zorda kalmadıkça faiz yükseltme kozunu oynamayacağını gayet iyi biliyor. Halbuki "faizi yükseltmek" ile "faizi yükseltebilme esnekliğine sahip olmak" farklı şeylerdir. Bu esneklik ile birlikte merkez bankaları istediği kararı almakta rahattır, yani merkez bankası elindeki istediği kartı istediği zaman oynayabilir. Bu noktada para politikasını ve politika yapıcısını rahatlattığımız ölçüde Merkez Bankasının eli güçlenecektir. Bu gerçeği son dönemde bir kez daha test ettik, gördük ve anladık. Ümit ediyoruz ki bundan sonraki süreçte sistem rayına oturur ve son yaşadığımız dalgalanma gibi aksaklıklar tekrar meydana gelmez. Son faiz artırımını sonrasında Türkiye Arjantin'den sonra en yüksek reel faizi veren ülke konumuna gelmiştir. Ekonomisi alarm veren Arjantin'den sonra Türkiye'nin, kuru düşürmek için en yüksek reel faizi ödemesi hepimizi üzmektedir. Özellikle seçim öncesinde maliye politikası kanadında bütçe disiplininin bozulacağına ilişkin söylentiler, Türkiye açısından olumsuz bir tablo ortaya çıkarmıştır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Özel sektörümüzün borçluluğunda ciddi bir artış söz konusu. Geçen yıl yapılan analizlerde, Türkiye, Çin'den sonra özel sektör borçluluğunu en çok artan 2. ülke konumunda idi. Ne yazık ki bu sene de borçluluk düzeyinde artış devam etmektedir. ABD'nin 10 yıllık tahvil faizinin %3,12 ile 2011'den bu yana en yüksek noktaya ulaştığı bir ortamda, Türk girişimcileri yurtdışından artık ucuz kredi bulmakta kesinlikle zorlanacaklardır. Ticari kredi faizlerindeki artış ile birlikte değerlendirildiğinde, kredi maliyetleri yükselecektir. Bunun ötesinde net döviz yükümlülüğü olan yani yabancı para varlıkları ile borçlarını karşılayamayan firmalarda, son dönemdeki kur artışı ister istemez bir etki ortaya çıkaracaktır. Bu noktada kredilerin yeniden yapılandırılması ya da vadesinin esnetilmesi imkanı ortaya çıktıkça söz konusu olumsuz tesirler sınırlı kalacaktır. Bu noktada bankalara önemli bir iş düşmektedir. Özellikle döviz cinsinden kredilerin şu dönemde daha uzun vadeye yayılacak şekilde yeniden ele alınması yerinde olacaktır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Ekonomimizin bir diğer sorunlu alanı enflasyon konusunda istediğimiz sonucu elde edebilmiş değiliz. Geçen yıla kıyasla düşük olmasına rağmen halen çift hanede dolaşan yıllık enflasyon Nisan ayında %10.85 olarak gerçekleşmiştir.

Merkez Bankasının Beklenti Anketinde yıl sonu TÜFE beklentisi bu ay %11,07'ye yükselmiştir. Pek çok yabancı raporda Türkiye ekonomisinin yumuşak karınlarından biri olarak enflasyon gösterilmektedir. Tüm dünyada faizlerin yükseldiği bir ortamda Türkiye'nin kalıcı bir şekilde faizi aşağı çekebilmesi için enflasyonu yeniden tek hanelere indirmesi gerekmektedir. Ancak son kur artışları ne yazık ki önümüzdeki dönemde maliyet artışı olarak piyasalara yansımaya olacaktır. Başbakan Yardımcımız Mehmet Şimşek de kısa vadede tek haneli enflasyonun zor olduğunu belirtmiştir.

Değerli Meclis üyeleri,

Enflasyona kıyasla daha iyi olduğumuz ancak yine de henüz istediğimiz noktaya ulaşamadığımız alan işsizliktir. Türkiye'nin büyümesine rağmen yeterli istihdamı yaratamadığı söylene gelen bir olgudur. Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2018 yılı Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 546 bin kişi azalarak 3 milyon 354 bin kişi olmuştur. İşsizlik oranı 2 puanlık azalış ile %10,6 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 2,3 puanlık azalış gösterdi. İşsizlikteki bu azalmanın, işgücüne katılım oranındaki artışa rağmen gerçekleşmesi sevindiricidir. Ne var ki Türkiye'de 20 aydır tek haneli işsizlik gerçekleşmemektedir. Biliyoruz ki işsizlik oranını aşağı çekmeye yönelik çok önemli destekler ve teşvikler uygulamaya kondu, konmaya devam ediyor. Özellikle genç nüfustaki %19'u bulan işsizlik oranını aşağı çekmeye yönelik adımlar önemlidir. Zira geçen yılın aynı döneminde genç işsizlik oranı %23'ler düzeyinde idi. Bu oranın ilk aşamada %17'lere inmesi gerekmektedir ki Türkiye'deki büyüme gerçek anlamda kendini gösterebilsin. 2016 yılının başlarına kadar Türkiye genç işsizliğinde bu rakamı yakalamayı başarmıştır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Ankara Sanayi Odası olarak 2017 yılında yaratılan istihdama önemli bir katkıda bulduk ve bu çabalarımızın sonucu olarak en çok istihdam artıran üçüncü il olmayı başardık. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın çağrısı üzerine 2017 Şubat ayında İstihdam seferberliği başlattık. Ankara'daki çeşitli sanayi odaklarında çok sayıda toplantı yaparak, üyelerimizi yeni istihdam yaratma konusunda motive ettik. Bu yıl başında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan yeni istihdam teşvikleri ile yeni bir süreç daha başlamıştır.

Bu kapsamda SGK ve İş Kur Ankara İl müdürlüğü işbirliğinde çeşitli sanayi odaklarında 10'a yakın toplantı daha gerçekleştirdik. Ümit ediyorum ki, Milli İstihdam Seferberliğinin ikinci fazı ile işsizlik konusunda hem Ankara hem de Türkiye önemli bir başarıya daha imza atacaktır.

Değerli Meclis Üyeleri,

Sanayimizin görünümüne ilişkin son verileri de kısaca sizinle paylaşmak istiyorum. 2018 yılının Mayıs ayında imalat sanayi kapasite kullanım oranı %77,9 olmuştur. Kapasite kullanım oranı, Mayıs ayı itibari ile sanayinin iyi gittiğini bize söylemektedir. Sanayi üretim verisi, kapasite kullanım oranı verisinin gerisinden gelmektedir. En son açıklan sanayi üretim verisi Mart ayına aittir. Sanayi üretiminde pozitif ancak yavaşlayan bir performans söz konusudur. Mart ayında sanayi üretimi yıllık bazda %7.6 artış göstermiştir. 2018 yılının ilk 3 ayında sanayi üretimi göstergeleri pozitifdir. Sanayi, hizmet, ticaret ve inşaat sektörlerindeki ciro performansı da bizim açımızdan önemli bir göstergedir. Mart ayında, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi ciro endeksi %1 artış göstermiştir. Bir diğer sektör olan inşaat sektöründe mart ayında bariz bir yavaşlama göze çarpmaktadır. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış inşaat ciro endeksi ise bir önceki aya göre %8 azalma göstermiştir. Bu veriler ışığında Türkiye sanayisinin ilk 4 ayını değerlendirdiğimizde, enflasyon ve cari açık dışında tüm ekonomik gerçekleştirmelerin olumlu olduğu söylenebilecektir. Belirsizlikler ve riskler bizleri ister istemez olumsuz etkilemektedir. Sanayici olarak belirsizlikler azaldığı ölçüde riskli de olsa ticari yaşamın gereğini yerine getirmeye hazırız. Siyasilerden beklentimiz ise olabildiğince belirsizlik ortamı yaratmamalarıdır. Bu yönüyle 24 Haziran seçimleri bir belirsizliği ortadan kaldıracaktır ve sonrasında yolumuza çok daha net bir şekilde devam etme imkanı sağlayacaktır. Bu vesile ile 24 Hazirandaki seçimlerin ülkemiz açısından güzel sonuçlar doğurmasını temenni ediyorum, demokrasi kültürümüze yakışır bir şekilde bu sürecin tamamlanacağına olan inancım tamdır. Ancak 24 Haziran seçimlerinden önce yaşanan kurdaki dalgalanma, faiz artışı, zayıflayan beklentilerin ekonomi üzerinde yaratacağı etkinin boyutu, özellikle kurdaki dalgalanmanın süresine bağlı olacaktır. Beklentimiz Türk Lirası varlıklara olan talebin artacağı ve buna bağlı olarak kurun gevşeyeceği yönündedir. Bu durum kur zararlarının reel sektörde yaratacağı bilanço riskinin, likidite riskine dönüşmesinin önüne geçecektir. (LİKİDİTE-ÖDEMELER SORUNU-VADELERİN UZAMASI)

Değerli Meclis Üyeleri,

Türkiye ekonomisi, söylenenin aksine temelleri sağlam bir ekonomidir, eski Türkiye değildir. Bizlere düşen, üretimin çarklarını çevirmeye devam etmek, bunu yaparken de ihtiyatlı bir iyimserlik içinde olmaktır. Şu dönemde sanayiciler olarak olabildiğince olası riskleri gözönünde bulundurarak faaliyetlerimize devam etmek durumundayız. Sözlerime burada son verirken, yaklaşan Ramazan Bayramınızı da şimdiden tebrik ediyor, ailelerinizle birlikte mutlu ve huzurlu bayramlar diliyorum.

24 Haziran'da yapılacak seçimlerin de ülkemize mutluluk ve refah getirmesini diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.